

VALKJÄRVEN PITÄJÄSEURA RY 60 VUOTTA

Kanssakäymistä ja yhteydenpitoa

Valkjärven Pitäjäseura perustettiin Keuruulla 27.6.1959. Seuran tarkoitus oli toimia entisen Valkjärven kunnan alueella asuneiden keskinäisenä **yhdysiteenä**. Tätä tehtävää Seura on toteuttanut järjestämällä suunnitellusti vuosittain **Valkjärvi-juhlat** eri paikkakunnilla yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Juhlat olivat pitkään kaksipäiväiset ja keräsivät alkuvuosina jopa yli 2000 osallistujaa. Väen ikääntyessä ja vähetessä juhlat muutettiin v. 2003 yksipäiväisiksi. Viime vuosina juhlien kävijämäärä on ollut noin 200.

Neuvostoliiton hajottua Pitäjäseura ja Säätiö tunnustelivat yhteistyömahdollisuuksia nykyisen Mitshurinskojen paikallishallinnon kanssa. Yhteistyö saatiin alkuun ja se on sujunut tähän saakka hyvässä hengessä. Vuosina 1994, 2000, 2005, 2010 ja 2015 juhlat on pidetty Valkjärvellä - nykyisessä Mitshurinskojessa. Mitshurinskojen paikallisjohtajat ovat vierailleet v. 2002, 2009 ja 2013 Jämsässä ja/tai Keuruulla.

Paikallisen toiminnan toteuttajiksi syntyivät jo 1960 -luvulla pääkaupunkiseudulle, Keuruulle, Hämeenlinnaan, Lahteen, Kymenlaaksoon ja Jämsään **Valkjärvi-kerhot**. Kerhot järjestivät runsaasti toimintaa ja raportoivat vuosittain pääseuralle tapahtumistaan ja taloudestaan. Pääkaupungin ja Keuruun kerhot rekisteröityivät myöhemmin yhdistyksiksi. Edelleen toiminnassa on Pääkaupungin Valkjärveläiset ry. Karjalaisten yhteistoimintaa vahvistivat Jämsässä, Juupajoella ja Keuruulla ”karjalatalot”, jotka Juupajoella ja Keuruulla ovat vielä paikallisen karjalaseuran käytössä.

Vuonna 2007 Pitäjäseuran uusituissa säännöissä otettiin huomioon myös jälkipolvet. Some-aika on tuonut erityisesti jälkipolvien yhteydenpitoon aivan uuden ulottuvuuden. Pitäjäseuran ensimmäiset kotisivut otettiin käyttöön v. 2003. Vuoden 2019 alusta kotisivut ovat olleet Karjalan Liiton ylläpitämällä sivustoilla. Pitäjäseuran ylläpitämä **Valkjärvi Karjalankannaksella** on saanut facebookissa yli 450 seuraajaa.

Valkjärven Pitäjäseura on kuulunut alusta alkaen Karjalan Liittoon ja osallistunut mm. Liiton kesäjuhlille. Yhteistyö Valkjärvi-säätiön kanssa on muodostunut toimivaksi.

Kulttuurin vaalimista ja tallentamista

Seuran toinen merkittävä tehtävä oli koota ja tallettaa Valkjärven historiaan liittyviä kulttuuriarvoja ja muuten vaalia **kotiseudun muistoja ja perinteitä**. Uusituissa säännöissä tämä on tarkennettu muotoon: koota ja tallentaa valkjärveläistä kansanperinnettä, vaalia karjalaista heimohenkeä, tapoja ja tottumuksia sekä pitää yhteyttä muihin karjalaisjärjestöihin.

Valkjärven muistoksi Pitäjäseuran toimesta on toteutettu:

-v.1961 Arvi Koirasen suunnittelema **pitäjäviiri**, missä on sinisellä pohjalla Valkjärven neljäs, vapaussodassa tuhoutunut kirkko,

-v.1967 **lippu**, missä on sinisellä pohjalla viides kirkko, teksti Valkjärvi ja vasemmassa yläkulmassa Karjalan vaakuna sekä

-v. 1986 Valteri Pekin suunnittelema **vaakuna**, minkä lähtökohtina ovat Valkjärven lähihistoria, luonto ja elinkeinot. Musta väri kuvaa lahjoitusmaatalonpoikien raskasta orjuutta, hopeahirsi kirkasvetisiä järviä, reen jalaket maataloutta, ajokalujen valmistusta ja nimen alkukirjainta, punainen osa sodan aikaa ja poltettuja kyliä sekä kullan värinen yläreuna muistoja kotiseudusta.

Valkjärveläiset tunnettiin Kannaksella taitavina kärrien ja rekiä tekijöinä. Pitäjäseuran vuosikokouksessa v.1962 Arvi Koiranen esitti kiesien teon tallentamista filmille tulevia sukupolvia varten. Arvi Koirasen suunnittelema ja ohjaama filmi ”**Näi tekkiit valkjärvöist ajopelilöi**” tallensi syksyllä 1964 Jämsässä ajokalujen teon. Filmin teko oli suuri taloudellinen haaste, mistä Seura lopullisesti selvisi vasta v.1976, kun

MTV osti filmin esitettäväksi. Pitäjätseuran omistamia ajokaluja on ollut nähtävänä Jämsän Karjalatalon yhteydessä Valkjärvi-museossa sekä vv. 2003-2018 Lankisilla ajokalumuseossa. Nyt ajokaluille etsitään uutta sijoituspaikkaa Jämsästä. Pitäjätseura lahjoitti 1960-luvulla joitain ajokaluja myös Juupajoen ja Keuruun kotiseutumuseoihin.

Vuonna 1977 nimettiin toimikunta Helena Moilanen litistä, Aino Suikki Jämsästä ja Mirjam Mäkinen Juupajoelta toteuttamaan Valkjärven naisen **kansallispuku**. Työryhmään kutsuttiin myöhemmin Tuula Launonen Alastarolta. Puku tehtiin museoviraston valvonnassa kansallismuseossa olevien alkuperäisten pukukappaleiden mukaan Äyrämöispuvun pohjalta. Suuritöinen kesä- ja talviasun käsittävä puku esiteltiin v. 1978 Korpilahden Valkjärvi-juhlilla.

Vuonna 1953 ilmestyneen pitäjäkirkjamme ”Valkjärvi - Pitäjä kohtaloitten kannaksella” jatkoksi julkaistiin Pitäjätseuran toimesta v. 1985 ”**Valkjärvi - Pitäjä kohtaloitten kannaksella II**, Kylä kylältä talo talolta”. Kirjassa on esitelty mm. koulupiireittäin pitäjän talot sijainteineen ja asukkaineen v. 1939. Kirjan toimittaminen talkoovoimin oli todella merkittävä teko. Myöhemmin Pitäjätseura on mahdollisuuksien mukaan tukenut taloudellisesti ns. kyläkirjojen julkaisuja. Kirjoja on koottu kylittäin/koulupiireittäin Nousealasta, Nurmijärveltä, Järvenpäästä, Nirkkolasta, Valkeamatkasta ja Uosukkalasta. Myös Pääkaupungin Valkjärveläiset ry:tä on Pitäjätseura on avustanut Aimo Inkiläisen toimittaman teoksen ”**Valkjärven Muisteloita Entisiltä ja nykyisiltä asuinsijoilta**” julkaisussa.

Vuonna 1993 Mitsurinskojen paikallisjohtaja Sergei Gusev sekä Viljo Laihanen ja Keijo Liski allekirjoittivat sopimuksen Valkjärven kirkon alueen rauhoittamisesta sekä kellotapulin pystyttämistä. **Kirkon muistokiven** paljastus ja **kellotapulin** vihkiminen ja luovutus paikallisille toteutui Pitäjätseuran järjestämässä kesäjuhlassa v. 1994. Hankkeita rahoittivat Valkjärvi-säätiö ja Vierumäen Saha. Vuonna 1999 kirkkomaata aidattiin avustuksen turvin. Sankarihautausmaalle venäläinen laivastoupseeri pystytti 1990-luvun alussa muistomerkin suomalaisille sotilaille. Vuonna 2010 sankarihautausmaalle pystytettiin puinen **muistoristi** paikalla sota-aikana olleen ison valkoisen ristin mukaisena. Ristin pystyttämisen mahdollistivat Versowood Group Oy ja Siparila Oy. Sankari- / sotilashautausmaat on suojeltu valtioiden välisellä sopimuksella.

Vuosina 2014-2017 mittava urakka on ollut Valkjärvi-säätiön hallussa olevien **vanhojen valokuvien** lajittelu, skannaus ja nettiin vienti. Matti Kymäläinen lajitteli valokuvat, Maila Myllyniemi tarkensi koostetta ja skannasi noin 1600 kuvaa sähköiseen muotoon. Juhani Inkiläinen vei kuvat nähtäväksi osoitteeseen valkjarvikarjala.shutterfly.com.

Toimijoita tarvitaan

Valkjärven Pitäjätseuran toiminnasta on vastannut johtokunta/hallitus, jossa alkujaan oli 18 jäsentä, nykyisin 15. Pitäjätseuran Matti Uosukaisen puheenjohtajakaudella 1959-1987 Seuran toiminta käynnistyi ja vakiintui. Hänen jälkeensä puheenjohtajan tehtäviä ovat hoitaneet Pertti Seppänen, Hannu Livonen ja Marja-Liisa Pessinen. Pitkääaikaisina sihteereinä ovat toimineet keuruulaiset Mauno Lius, Toivo Pulkkinen, Jukka Martikainen ja Riitta Vanhanen. Rahastohoitajana ovat olleet vilppulalaiset Reino Kymäläinen, Viljo Laihanen ja Veijo Laihanen. Hallituksen jäsenet ovat vastuullisesti hoitaneet erilaisia tehtäviä ja yhdessä paikallisten karjalaseurojen kanssa järjestäneet kesäjuhlia. Hallitus on perinteisesti kokoontunut kolme neljä kertaa vuodessa. Jäsenistöä Seurassa oli vuoden 2018 lopussa 228.

Hyvä juhlavieras, olet lämpimästi tervetullut mukaan Pitäjätseuran toimintaan!

Riitta Vanhanen, Valkjärven Pitäjätseuran sihteeri